

Allemaal bijtjes?

Niet alleen vliegen en bijen vliegen rond. Er zoemt veel meer rond je hoofd dan je denkt.

Als je de kenmerken van elk diertje kent, kan je ze gemakkelijk onderscheiden. We hebben het over **BIJEN**, **WESPEN** en **ZWEEFVLIEGEN**. En de **HOMMELS** dan? Dat zijn eigenlijk ook bijen. Ze zien er anders uit, daarom gaf men de grootste brommers uit de tuin een andere naam.

Stripverhaaltjes

Over elk dier vind je een kort stripverhaal, dat in 6 plaatjes de kenmerken en het leven van dat diertje vertelt.

Diversiteit

In België kennen we momenteel meer dan **360 soorten bijen**. Op wereldschaal zijn er ruim 20.000 soorten gekend. De meeste soorten zijn **zandbijen** die in de grond leven, de andere - **de metselbijen** - nestelen bovengronds. Alleen de **honingbij** leeft in groep. Zand- en metselbijen zijn solitair: ze leven apart. Ook hommels en wespen leven in groepen.

Zweefvliegen zijn geen bijen

De stilhangende beestjes in de lucht die als helikopters boven bloemen blijven hangen, zijn **zweefvliegen**. Ze worden veel verward met bijen omdat ze er goed op lijken. Ze halen daar ook voordeel uit: dieren zijn er bang van omdat ze denken dat ze zullen prikken als bijen. Maar zweefvliegen zijn ... vliegen en hebben dus maar **2 vleugels en geen angel**.

5

- » 4 bij elkaar
- » strip lezen (introversier)

- » Bij na bij
- » De bijzaak wordt hoofdzaak

Allemaal bijtjes?

Praktisch

Verdeel de deelnemers in 6 groepen van ongeveer 3 à 4 deelnemers..
Per groep geef je één stripverhaal, 3 stroken wit papier en een stift.

Speelwijze

- Elke groep krijgt tijd om het stripverhaal te lezen en te bekijken.
 - Ze noteren 3 kernwoorden uit het leven van het diertje die belangrijk zijn.
 - Elke groep stelt nu zijn diertje voor. De kinderen lezen hun gekozen woorden voor en geven er telkens wat uitleg bij.
- Het stripverhaal kan ondertussen getoond worden aan de klas.

Bijen spotten

En nu naar buiten om ze te gaan observeren.

- Kies een bloemenperkje of bloeiende struik.
- Ga zitten en hou je stil. Kijk en ... luister! Je hoort ze zoemen in de bloemen.
- Welk beestje is het? Hoe weet je dat zeker?
- Wat is het beestje aan het doen?
- Hoeveel kan je er tellen in één minuut? Doe dit op een zonnige dag en op een koude dag. Merk je een verschil?
- Neem een foto (smartphone) van het diertje en probeer de juiste naam te vinden.

Wat heb je nodig?

- stripverhalen
- stiften
- stroken papier
- fototoestel/smartphone
- blad om te turven

Je kan de posters gratis downloaden op www.weekvandebij.be

Bijen, wespen en hommels prikken enkel als ze bedreigd zijn. Als je rustig blijft, word je niet geprikt.

De honingbij

Honingbijen leven in kolonies bij een imker in de kast.

In de 6-hoekige cellen slaan ze de honing en stuifmeel op. De koningin legt ook eitjes in die cellen. De larven krijgen een stuifmeelpapje te eten tot ze groot genoeg zijn. Dan verpoppen ze en worden de nieuwe bijen geboren.

Ze bestuiven heel veel bloemen doordat ze met velen zijn.

In een kast hangen bijenramen. In deze houten kadertjes maken de bijen verticale raten gemaakt uit 6-hoekige cellen in bijenwas.

In juni worden nieuwe koninginnen geboren. De oude koningin vertrekt met de helft van het volk. Dit noemen we zwermen.

De zwerm zoekt een nieuw onderdak en legt vlug voorraden aan om de winter door te komen.

De metselbij

De metselbij is een bij die bovengronds nestelt.

De bij legt een eitje op het stuifmeelbedje en metselt het vervolgens dicht met speeksel en modder.

Ze verzamelen stuifmeel in gaatjes van zonnige muren en harde stengels op zonnige plaatsen.

Je kan deze ongevaarlijke diertjes helpen met doorboorde houtblokken of nestkastjes voor solitaire bijen.

In het voorjaar worden eerst de mannetjes geboren die geduldig wachten op de vrouwtjes om te paren.

4

5

6

De zandbij

De zandbij is een solitaire bij die in de grond leeft. Ze hebben een angel maar kunnen niet door de huid van een mens prikken.

Tijdens de eerste warme lentedagen kunnen er soms massaal zandbijen geboren worden.

Ze zijn belangrijk voor de bestuiving van heel wat specifieke planten die ze bezoeken.

Op droge en zonnige plaatsen graven zandbijen verticale en horizontale gangen, soms tot 1 meter diep.

Ze brengen stuifmeel en nectar naar hun nestje. Uit het eitje die ze er bij leggen, groeit al snel een larve.

De larve eet al het stuifmeel en de nectar op, verpopt zich en wacht dan op de nieuwe lente om geboren te worden.

De hommelm

In de vroege lente ontwaakt de lentekoningin en verlaat haar ondergrondse schuilplaats.

Ze gaat op zoek naar een holletje onder de grond op een droge plaats om er een nest te starten.

De hommelm heeft een lange tong en slurpt hiermee nectar en stuifmeel uit de bloemen.

Als het nest groter is, worden de nieuwe koninginnen geboren. Ze worden bevrucht en zoeken een droge, ondergrondse schuilplaats om te overwinteren.

De hommelmkoningin broedt zelf de eerste jonge hommeltjes uit. Dit zijn de eerste werksters.

Het nest bestaat uit een warrig hoopje bekertjes gevuld met nectar en ronde cellen met larven en poppen.

De wesp

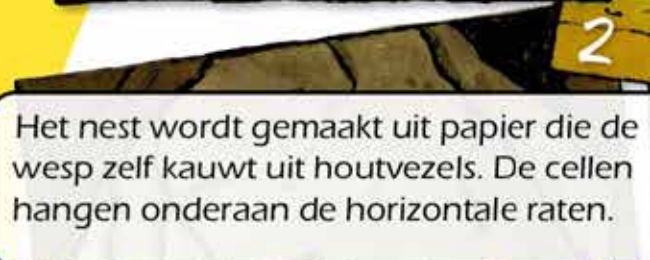
Bij de eerste lentedagen ontwaakt de wespenkoningin en verlaat haar schuilplaats.

Ze gaat op zoek naar een rustige, droge plaats om er een nest te starten.

De wesp is een rover die zich voedt met andere insecten en hun larven.

Het nest wordt gemaakt uit papier die de wesp zelf kauwt uit houtvezels. De cellen hangen onderaan de horizontale raten.

Vanaf augustus worden steeds minder nieuwe larven geboren en gaan de wespen op zoek naar suikers.

De nieuwe koninginnen worden bevrucht en zoeken een droge schuilplaats om te overwinteren.

De zweefvlieg

Zweefvliegen hangen dikwijls stil als helikopters boven bloemen. Ze zijn nuttig voor de bestuiving en voeden zich met nectar. Ze hebben maar 1 paar vleugels en geen angel.

2
Zweefvliegen leggen eitjes in de nabijheid van onder andere bladluizen.

De larven van de zweefvlieg voeden zich met bladluizen.

Na het verpoppen worden nieuwe zweefvliegen geboren.

Zweefvliegen worden door mensen, maar ook door vogels vaak verward met wespen of bijen waardoor ze er schrik van krijgen.

Voordeel halen door op een ander te lijken heet in de natuur MIMICRY.

